

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ν. Βάμβα 6, 106 74 Αθήνα

Τηλ: 210 7233221-2, 210-7233216, fax: 210 7233217, e-mail: info@nchr.gr

**Απόφαση για τη συνέχιση ναρκών κατά προσωπικού από την Ελλάδα
σε παραμεθόριες περιοχές**

Απόφαση της Ολομέλειας της Εθνικής Επιτροπής της 30/10/2003 επί του 4^{ου} θέματος της ημερήσιας διάταξης: *Ζητήματα που ανακύπτουν από τη συνέχιση χρήσης ναρκών σε παραμεθόριες περιοχές*

Η Επιτροπή σε Ολομέλεια,

Αφού έλαβε υπόψη τη σχετική εισήγηση του Επιστημονικού Συνεργάτη της Νίκου Σιταρόπουλου, η οποία είχε αποσταλεί ταχυδρομικώς προ της συζήτησης σε όλα τα μέλη της Επιτροπής, προχώρησε στη συζήτηση επ' αυτής.

Μετά γενική συζήτηση επί του θέματος,

Απεφάσισε ομοφώνως ότι καλεί την ελληνική Πολιτεία να προβεί στην άμεση εκκαθάριση των πεδίων ναρκών κατά προσωπικού που υπάρχουν στην Ελλάδα, στην καταστροφή των αποθηκευμένων ναρκών κατά προσωπικού και στην απόλυτη αποφυγή χρησιμοποίησής τους στο μέλλον, όπως επιβάλλει η Σύμβαση της Οτάβας.

Η Πρόεδρος ανέπτυξε επιπροσθέτως την παρακάτω πρόταση: «Η Πρόεδρος συμφωνεί με την πρόταση της εισήγησης για την κατ' εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων απομάκρυνσης των ναρκών. Την εμβάλλουν όμως σε προβληματισμό δύο σκέψεις. Η πρώτη, ότι το Γενικό Επιτελείο Ενόπλων Δυνάμεων απαιτεί την εφαρμογή της απομάκρυνσης των ναρκών υπό τον όρο της αμοιβαιότητας. Η δεύτερη, ότι δεδομένου του πολύ μεγάλου αριθμού των τοποθετημένων ναρκών, η εξουδετέρωση και η απομάκρυνσή τους θα απαιτήσει πολύ χρόνο.

Όσον αφορά την πρώτη σκέψη, η προστασία δικαιωμάτων του ανθρώπου, δεν απαιτεί αμοιβαιότητα, η οποία, ωστόσο, αφενός ουσιαστικά εξυπηρετεί την ισότητα και

αφετέρου είναι φανερό ότι σε θέματα Εθνικής Ασφάλειας επηρεάζει την στρατιωτική ηγεσία. Η δεύτερη σκέψη, ασχέτως της πρώτης, δεν επιτρέπεται να αγνοηθεί. Έτσι η Πρόεδρος καταλήγει στην πρόταση, ώσπου να πραγματοποιηθεί η πλήρης εκκαθάριση της περιοχής από νάρκες, να γίνει σηματοδότηση σαφής (π.χ. εικόνες με νεκροκεφαλές και εκρήξεις) κατά μήκος της σχετικής συνοριακής γραμμής, ώστε να μπορούν να προφυλαχθούν, κατά το δυνατό, οι εισερχόμενοι στην περιοχή, ιδίως οι λαθρομετανάστες.»

Μετά συζήτηση, γενομένης ψηφοφορίας, η πρόταση της Προέδρου έλαβε 12 ψήφους κατά και 4 ψήφους υπέρ, άρα απερρίφθη.

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2003

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6 (3ος όροφος), 10674 Αθήνα, τηλ: 210 7233221-2; 210 7233216;

φαξ: 210 7233217; e-mail: info@nchr.gr, website: www.nchr.gr

**Η συνέχιση χρήσης ναρκών κατά προσωπικού από την Ελλάδα σε
παραμεθόριες περιοχές***

1. Η Ελλάδα συντηρεί ναρκοπέδια στα βόρεια σύνορά της με την Τουρκία και τη Βουλγαρία. Ναρκοθετημένες περιοχές στην Ήπειρο και στη Μακεδονία, από την εποχή του εμφυλίου πολέμου, έχουν υποστεί εκκαθαρίσεις από το Υπουργείο Άμυνας. Το σύνολο των ναρκών κατά προσωπικού που διαθέτει η Ελλάδα το 2003 ανέρχεται σε 1.078.557. Σύμφωνα με υπάρχοντα στοιχεία, μεταξύ του 1994 και του 2002 ο μέσος όρος θυμάτων από εκρήξεις ναρκών στην Ελλάδα ανήλθε σε οκτώ, ενώ οι σχετικοί θάνατοι από το 1990 έως τα μέσα του 2002 ήταν εξήντα τέσσερις. Μόνο το 2003 ο αριθμός των νεκρών ανήλθε στους δέκα. Ένας μεγάλος αριθμός αυτών των θυμάτων είναι επανειλημμένα μετανάστες και πρόσφυγες που προσπαθούν να εισέλθουν στην Ελλάδα από την Τουρκία ή τη Βουλγαρία.¹

Σύμφωνα με διεθνείς εμπειρογνώμονες, αν και ο παγκόσμιος αριθμός των ναρκών στα μέσα της δεκαετίας του 1990 ανήλθε στα 100 εκατομμύρια σε 64 χώρες, σκοτώνοντας κατά μέσο όρο 30 άτομα την ημέρα και τραυματίζοντας πάνω από 35 (συμπεριλαμβανομένων πολιτών), η χρήση ναρκών κατά προσωπικού σήμερα είναι χρονοβόρα, δαπανηρή και επικίνδυνη, με ελάχιστη πολεμική-στρατιωτική αξία.²

2. Η Ελλάδα κύρωσε με το Ν. 2999/2002 τη Σύμβαση για την Απαγόρευση της Χρήσης, Αποθήκευσης, Παραγωγής και Μεταφοράς Ναρκών κατά Προσωπικού και για την Καταστροφή τους (1997, «Σύμβαση της Οτάβας»), αλλά κατέθεσε το έγγραφο

* Εισηγητής: Νίκος Σιταρόπουλος, Επιστημονικός Συνεργάτης της ΕΕΔΑ. Η εισήγηση αυτή έγινε κατόπιν σχετικής πρότασης της Προέδρου της ΕΕΔΑ κ. Αλίκης Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου.

¹ Βλ. International Campaign to Ban Landmines, *Report on Greece – 2003*, www.icbl.org, Διεθνής Αμνηστία – Ελληνικό Τμήμα, Δελτίου Τύπου, 29.09.2003.

² A. Roberts, R. Guelff (eds), *Documents on the Laws of War*, Oxford, Oxford University Press, 2000, 3rd edition, 645.

κύρωσης στον ΟΗΕ στις 25.09.2003,³ αναμένοντας την ταυτόχρονη κατάθεση του ανάλογου εγγράφου από την Τουρκία.

Η Σύμβαση της Οτάβας αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό νομοθετικό έργο του ΟΗΕ και ενός μεγάλου αριθμού Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (υπό την ομπρέλα της *International Campaign to Ban Landmines*). Ένας από τους κύριους στόχους της είναι «η παύση του πόνου και των θυμάτων που προκαλούν οι νάρκες κατά προσωπικού που σκοτώνουν ή ακρωτηριάζουν εκατοντάδες άτομα κάθε εβδομάδα, κυρίως αθώους και ανυπεράσπιστους πολίτες και ειδικά παιδιά, εμποδίζουν την οικονομική ανάπτυξη και αναδόμηση [και] επηρεάζουν αρνητικά τον επαναπατρισμό προσφύγων και εσωτερικά εκτοπισμένων προσώπων...».⁴

3. Ως εκ τούτων, η ΕΕΔΑ

(α) Χαιρετίζει την από 25.09.2003 κατάθεση από την Ελλάδα στον ΟΗΕ του εγγράφου κύρωσης της Σύμβασης της Οτάβα.

(β) Ταυτόχρονα εκφράζει την ιδιαίτερη ανησυχία της για τη συνεχιζόμενη ύπαρξη ναρκοπεδίων και ανθρώπινων θυμάτων, ιδίως στα ναρκοπέδια της περιοχής του Έβρου, κατά παραβίαση της Σύμβασης της Οτάβας αλλά και του διεθνούς δικαίου δικαιωμάτων του ανθρώπου που επιβάλλει στα κράτη την υποχρέωση σεβασμού του δικαιώματος στη ζωή όλων ανεξαιρέτως των προσώπων και την κατ' αρχήν υποχρέωση αποχής από ενέργειες που θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη ζωή, πρόληψης και προστασίας της (άρθρο 2 και 13^ο Πρωτόκολλο ΕΣΔΑ, άρθρο 6 Διεθνούς Συμφώνου Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων).

(γ) Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι η ύπαρξη ναρκών στην περιοχή του Έβρου, περιοχή που συνιστά κατεξοχήν χώρο εισόδου προσφύγων και αιτούντων άσυλο, στην πράξη εμποδίζει με το χειρότερο δυνατό τρόπο την πρόσβαση αιτούντων άσυλο στη χώρα μας, κατά παραβίαση, μεταξύ άλλων, του άρθρου 14 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του άρθρου 31 της Σύμβασης για το Καθεστώς των Προσφύγων (1951).

³ www.icbl.org/news/2003/410.php.

⁴ Προοίμιο της Σύμβασης, υποσ. 2, 648.

(δ) Καλεί την ελληνική Πολιτεία να προβεί στην άμεση εκκαθάριση των πεδίων ναρκών κατά προσωπικού που υπάρχουν στην Ελλάδα, στην καταστροφή των αποθηκευμένων ναρκών κατά προσωπικού και στην απόλυτη αποφυγή χρησιμοποίησής τους στο μέλλον, όπως επιβάλλει η Σύμβαση της Οτάβας.

Αθήνα, 30 Οκτωβρίου 2003